

Samostatní čtenáři

8. a 9. třída

Milí rodiče a čtenáři,

máte před sebou seznam knížek, které považujeme za vhodné pro samostatné čtenáře. Děti, které chodí do české 8. a 9. třídy jsou již samostatní mladí dospělí. Proto na této stránce najdete i čtivo, které byste tu možná nečekali. Nechte svého čtenáře, ať si vybere podle vlastního vkusu, má(te) tak daleko větší šanci udržet kontakt s českou tvorbou nebo alespoň s češtinou.

Většina mladých v tomto věku má spoustu studijních povinností v jejich kmenových školách, připravují se na zkoušky a na univerzity. V takové situaci četba beletrie často ustupuje “vyšším” zájmům. Je to pochopitelná situace, ale na druhé straně vah je výzkumy dokládající blahodárný vliv četby fiction knih na rozvoj schopnosti vcítit se do druhých a lépe tak chápat a řešit náročné životní situace (což ale jistě funguje i v angličtině).

Komiksy už dávno nejsou jen braková tvorba. Je to svébytný literární a výtvarný žánr a pro bilingvní adolescenty je to cesta, jak překonat nechuť a číst i ve “slabším” jazyce. Komiksů existuje nepřeberné množství fiction, sci-fi, historické, nebo i válečné, které mnohdy grafikou připomínají počítačové hry.

Další zajímavou alternativu představují gamebooky, které jsou mezistupněm mezi knižní tvorbou a počítačovými hrami. V gamebooku si čtenář může po každém odstavci nebo na konci kapitoly vybrat z několika možností, jak bude příběh pokračovat. Stejný gamebook, tak může končit pokaždé jinak. Nebo musí čtenář vyzkoušet několik slepých cest, aby se dostal na konec. I zde existuje ne příliš rozsáhlá původní česká tvorba, zaměřená většinou na historická témata. Početnější a žánrově vyhraněnější bývá tvorba překladová, u které je dobré dát si pozor na kvalitu překladu.

Zatímco u mladších dětí jsme doporučovali především původní českou tvorbu, u dospívajících, jde hlavně o to, aby se cítili kompetentní číst v češtině knížky odpovídající jejich věku. Často je obtížné najít knížku, která by tomuto kritériu vyhovovala a nebyla zároveň pro mladého čtenáře nebo mladou čtenářku příliš velké sousto. Proto se přimlouvám za kvalitní překladovou literaturu, jako je např. našimi devátáky doporučený Mluvící balík od Geralda Durrella.

Další možnou cestou je číst v češtině složitější knížky, které předtím přečetli v angličtině a líbily se jim. Jedná se zejména o rozsáhlé série fiction jako je Hraničářův učeň nebo Stopařův průvodce Galaxií. Do našeho výběru jsme zařadili knihy od českých autorů, které nejsou tak

známé. Překladové knihy bude lepší nechat čtenáře nebo čtenářky vybrat dle vlastního výběru a zájmů.

Beletrie pro samostatné čtenáře :

BRAUNOVÁ, Petra. *Dům dr. Fišera*. Praha: Albatros, 2017.

BŘEZOVÁ, Ivona. *Blondatá Kerolajn; Báro, nebreč!; Básník v báglu*. Praha: Albatros, 2006 - 2007.

DOLEJŠOVÁ, Eva. *Parkourista*. Praha: Yoli/Euromedia Group, 2019.

DVOŘÁK, Václav. *Já, Finis*. Liberec: Václav Dvořák, 2020.

ČERNÁ, Olga. *Jinde*. Praha: Baobab, 2016.

PRACHATICKÁ Markéta. *Koleno*. Praha: Běžiliška, 2017.

NEFF, Vladimír. *Královnynemají nohy*. Praha: XYZ, 2018.

STEHLÍKOVÁ, Petra. *Nasterea*. Praha: Host, 2021.

KRÁL, Robin. *Vynalézarium, kniha o vynálezech*. Praha: Běžiliška, 2015.

KROLUPPEROVÁ, Daniela. *Proč mluvíme česky*. Praha: Mladá fronta, 2021.

KROLUPPEROVÁ, Daniela. *Na rozcestí ke štěstí*. Praha: Portál, 2019.

KUBÍČKOVÁ, Markéta a Klára, *Stíny Vichrovského kláštera*. Praha: Alpress, 2019.

LEWIS, Staples Clive. *Letopisy Narnie – komplet*. Praha: Fragment, 2007.

LOMOVÁ, Lucie. *Divoši*. Praha: Labyrinth, 2011.

MRÁZKOVÁ, Daisy, *Auto z pralesa*. Praha: Baobab, 2019.

PILÁTOVÁ, Martina. *Co vyprávěla Gorila*. Praha: Novela Bohemica, 2019.

SOUKUPOVÁ, Petra. *Klub divných dětí*. Praha: Host, 2019.

STEKLAČ, Vojtěch. *Tři muži v jednadvacátém století*. Praha: XYZ, 2010.

ŠVANCARA, Jan. *Podzimní boogie-woogie*. Praha: Pointa, 2020.

TICHÝ, František. *Labyrint nekonečných setkání*. Praha: Baobab, 2020.

TROJAK, Bogdan. *Safirový ledňácci a Glutaman*. Praha: Baobab, 2020.

Pro děti, které rády hrají na počítači začínají být variantou tzv. Gamebooky, kterým někteří alternativnější autoři raději říkají Hrací knihy. Jde vlastně o hry s popisem scén či situací, v nichž si dítě musí vybrat další cestu. V klasických gameboocích je často potká smrt a musí zkoušet dojít až na konec knihy i několikrát. V dětstějších verzích se autoři smrti vyhýbají a za nesprávnou volbu děti penalizují nutností jít k cíli delší cestou. U překladových knih i u gamebooků doporučujeme zkusit se do vybrané knihy tzv. začíst. Špatný překlad se obvykle špatně čte a sebe nablýskanější fiction obrázky na tom nic nezmění.

Odkaz na gamebooku zde: <https://www.knihydobrovsky.cz/vyhledavani?search=gamebook>.

Gamebooky:

Sherlock Holmes, Případ čtyř případů. Gamebook. Praha: Rexhry, 2019.

BIMKA, David. *Ve službách bohů*. Gamebook. Praha: Zoner Press, 2017.

BRONEC, Michal. *Ve službách krále*, Gamebook. Praha: Rebo, 2019.

KOLÁČEK, Martin. *Ztracena ve snu*. Gamebook. Praha: Grada, 2020.

QUAIREAU, Emmanuel. *Unesená*. Gamebook. Praha: Rexhry, 2018.

SHUKY, Whaltch. *Rytíři - první dobrodružství*, Gamebook. Praha: Rexhry, 2018.

SHUKY, Whaltch. *Zapadákov*. Gamebook. Praha: Rexhry, 2019.

Internetové odkazy:

Zlatá stuha, nejlepší knihy dětem:

<http://www.zlatastuha.cz/cs/nejlepsi-knihy-detem>

Magnesia Litera:

<https://www.magnesia-litera.cz/kategorie/kniha-pro-deti-a-mladez/>

The White Ravens - International Youth Library:

<https://whiteravens.ijb.de/list>

Booko - aplikace - četba:

<https://booko.cz/>

Edudadoo:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=cz.zy.edudadoo&hl=cs&gl=US>

Rádio junior:

<https://hry.rozhlas.cz/radiojunior/>

Knihovna hl.m. Prahy - eKnihy:

<https://www.mlp.cz/cz/katalog-on-line/eknihy/>

Národní pedagogické muzeum a Knihovna J.A.Komenského:

<https://www.npmk.cz/knihovna/sluzby/digitalni-zdroje>

Rozdělení knížek podle úrovně čtenáře:

<https://www.svetgramotnosti.cz/Knihy>

Čtenářské kluby:

<https://new.ctenarskekluby.cz/knihy/deti-a-rodice>

Časopis Krajánek – časopis pro české děti žijící v zahraničí:

<https://www.krajanekvesvete.cz/casopis-krajanek/>